

ADVIES Nr. 1.674

Zitting van vrijdag 20 februari 2009

Maatregelen inzake tijdskrediet - Cao nr. 77 bis - Uitvoering van het interprofessioneel akkoord van 22 december 2008

x   x   x

2.366/2-2

ADVIES Nr. 1.674

Onderwerp: Maatregelen inzake tijdskrediet - Cao nr. 77 bis - Uitvoering van het interprofessioneel akkoord van 22 december 2008

Mevrouw MILQUET, vice-eersteminister en minister van Werk en Gelijke Kansen, heeft bij brief 24 oktober 2008 meegedeeld dat in het kader van de beslissingen die zijn genomen op het begrotingsconclaf, de regering de sociale partners verzoekt een of meer maatregelen inzake tijdskrediet voor te stellen, vooral te kiezen uit een aantal door de regering voorgestelde maatregelen, om 30 miljoen euro te besparen in 2009.

De bespreking van dat vraagstuk werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen en Sociale Zekerheid.

In het licht van die voorbereidende werkzaamheden hebben de sociale partners in het interprofessioneel akkoord van 22 december 2008 een akkoord bereikt over alternatieve voorstellen. De regering heeft in een brief van 12 december 2008 aan de groep van Tien haar beslissing bevestigd om zich te baseren op het akkoord van de sociale partners en het voorstel van interprofessioneel akkoord volledig uit te voeren, met name wat het tijdskrediet betreft. De sociale partners hebben zich er onder meer toe verbonden de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 bis op 1 januari 2009 aan te passen.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 20 februari 2009 het volgende eenparige advies uitgebracht.

De Raad heeft verder ook de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 quinquies gesloten tot wijziging van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 bis tot invoering van een stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking.

x   x   x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Mevrouw MILQUET, vice-eersteminister en minister van Werk en Gelijke Kansen, heeft bij brief van 24 oktober 2008 meegedeeld dat in het kader van de beslissingen die zijn genomen op het begrotingsconclaf, de regering de sociale partners verzoekt een of meer maatregelen inzake tijdskrediet voor te stellen, vooral te kiezen uit de volgende maatregelen, om 30 miljoen euro te besparen in 2009.

- Aan de voorwaarde van één jaar anciënniteit in de onderneming een voorwaarde van een beroepsloopbaan van drie of vijf jaar toevoegen om recht te hebben op tijdskrediet (buiten thematische verloven).
- Voor de nieuwe intreders de leeftijd van 50 jaar op 51 jaar brengen om recht te hebben op de verhoogde uitkering voor tijdskrediet oudere werknemers.
- Voorzien in de mogelijkheid van de directe overgang van een halftijds tijdskrediet naar een 4/5-betrekking, met het akkoord van de werkgever overeenkomstig de huidige procedure.
- Het recht op voltijds tijdskrediet beperken tot drie maanden per kalenderjaar, behalve om specifieke redenen.

- Het volledige tijdskrediet onderwerpen aan legitieme gronden zoals opleiding, opvoeding van kinderen, aanwezigheid van zwaar zieke kinderen of ouders, loopbaaneinde enz.
- Een persoonlijke bijdrage voor de uitkeringen inzake tijdskrediet invoeren, buiten thematische verloven en, in voorkomend geval, oudere werknemers.

In haar brief wijst de minister er bovendien op dat de regering bij ontstentenis van een akkoord voor 18 november 2008, de eerste drie maatregelen zal nemen - de eerste met de variant van een beroepsloopbaan van 5 jaar - om 30 miljoen euro te besparen in 2009. Indien bij de begrotingscontrole blijkt dat die maatregelen niet volstaan om de budgettaire doelstelling te halen, zal de regering een van de andere maatregelen nemen.

De sociale partners hebben, in het licht van hun voorbereidende werkzaamheden in de Nationale Arbeidsraad, in het interprofessioneel akkoord van 22 december 2008 een akkoord bereikt over alternatieve voorstellen. De regering heeft in een brief van 12 december 2008 aan de groep van Tien haar beslissing bevestigd om zich te baseren op het akkoord van de sociale partners en het voorstel van interprofessioneel akkoord volledig uit te voeren, met name wat het tijdskrediet betreft. De sociale partners hebben zich er onder meer toe verbonden de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 bis op 1 januari 2009 aan te passen.

II. STANDPUNT VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

A. Context van de demarche van de Raad

Alvorens toelichting te geven bij de keuzes die de sociale partners inzake tijdskrediet hebben gemaakt om de door de regering gevraagde besparing van 30 miljoen euro te realiseren, wenst de Raad eerst het verloop van de werkzaamheden te schetsen.

Om naar behoren te kunnen kiezen uit de door de regering voorgestelde maatregelen of andere voorstellen te doen, heeft de Raad in eerste instantie de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) verzocht de budgettaire gevolgen van de door de regering voorgestelde maatregelen en het aantal betrokken werknemers te berekenen.

De Raad bedankt de RVA voor zijn waardevolle medewerking en voor de berekeningen die op korte tijd werden gemaakt.

De diverse resultaten van de werkzaamheden van de Raad en de RVA hebben het mogelijk gemaakt dat de sociale partners op 22 december 2008 een interprofessioneel akkoord hebben kunnen sluiten, in het bijzonder de bijlage 4 over het tijdskrediet, die de Raad hieronder zal toelichten.

B. Inhoud van de demarche van de Raad

De Raad wenst enige toelichting te geven bij de inhoud van de maatregelen die de sociale partners hebben vastgesteld in het kader van het interprofessioneel akkoord van 22 december 2008, in het bijzonder de bijlage 4 over tijdskrediet, om tegemoet te komen aan het verzoek van de regering om dienaangaande 30 miljoen euro te besparen.

Hij wijst er onmiddellijk op dat het gaat om drie maatregelen en dat twee ervan begeleidende maatregelen van de regering vereisen om de besparing van 30 miljoen euro te realiseren.

1. Aanpassing van de bedrijfsvoorheffing voor wie in halftijds tijdskrediet of halftijdse loopbaanonderbreking gaat

De Raad merkt op dat de eerste maatregel die de sociale partners met het oog op de geëiste besparing voorstellen, zoals beschreven in de bijlage 4 van het interprofessioneel akkoord van 22 december 2008, erin bestaat dat de bedrijfsvoorheffing verschuldigd op de onderbrekingsuitkering ten laste van de RVA, voor de nieuwe aanvragen die vanaf 1 januari 2009 worden ingediend, van 17,5 % op 35 % wordt gebracht voor de werknemers boven de 50 jaar die hun prestaties hebben verminderd tot een halftijdse betrekking of die in halftijdse loopbaanonderbreking zijn gegaan.

Voor de werknemers onder de 50 jaar wordt de bedrijfsvoorheffing verschuldigd op de onderbrekingsuitkering ten laste van de RVA, voor de nieuwe aanvragen die vanaf 1 januari 2009 worden ingediend, van 17,5 % op 30 % gebracht wanneer die werknemers hun prestaties hebben verminderd tot een halftijdse betrekking of in halftijdse loopbaanonderbreking zijn gegaan.

De Raad wijst erop dat het percentage van de bedrijfsvoorheffing niet mag worden gewijzigd voor alleenstaande werknemers boven of onder de 50 jaar, met of zonder kinderen ten laste.

Die maatregel mag evenmin gelden voor de werknemers die hun recht op thematische verloven uitoefenen.

Hij voegt eraan toe dat thans op jaarbasis 264 miljoen euro wordt uitbetaald voor halftijds tijdskrediet of halftijdse loopbaanonderbreking. Volgens de cijferramingen zal die maatregel in 2009 ongeveer 24 miljoen euro genereren.

Aangezien de maatregel op 1 januari 2009 in werking moet treden, dringt de Raad erop aan dat de regering zo snel mogelijk de vereiste verordenende bepalingen goedkeurt en dus met name de fiscale regelgeving aanpast.

De Raad herinnert er ten slotte aan dat ter uitvoering van zijn advies nr. 1.599 van 30 maart 2007 reeds een verhoging van de bedrijfsvoorheffing werd toegepast op de werknemers die hun prestaties met 1/5 verminderen en dat die wijziging ook werd verduidelijkt in de commentaar van de artikelen over de 1/5-loopbaanvermindering van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 quater die op dezelfde dag werd gesloten.

Ter wille van de uniformiteit en de bekendmaking aan de verschillende gebruikers van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 bis heeft de Raad de voornoemde verhoging van de bedrijfsvoorheffing ook verduidelijkt in de commentaar van de artikelen 3 en 9 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 bis.

2. Derde maatregel van de regering: directe overgang van een halftijds tijdskrediet naar een 1/5-loopbaanvermindering

De Raad constateert dat de sociale partners, zoals vermeld in de bijlage 4 van het interprofessioneel akkoord van 22 december 2008, de derde maatregel van de regering om de gevraagde besparing te realiseren, in overweging hebben genomen en die maatregel hebben versterkt door de mogelijkheden ervan uit te breiden.

Door die maatregel kunnen de werknemers, zowel onder als boven de 50 jaar, die hun prestaties hebben verminderd tot een halftijdse betrekking, voortaan overgaan naar een 1/5-loopbaanvermindering of een 1/5-vermindering van de arbeidsprestaties en dus meer werken.

De Raad wijst erop dat de sociale partners, naast de derde maatregel van de regering, voorstellen ook de overgang van voltijds tijdskrediet naar een vermindering van de loopbaan tot een halftijdse of 4/5-betrekking toe te staan.

In beide gevallen is de goedkeuring van de werkgever vereist. De voorwaarde om de maatregel te genieten, blijft dezelfde, namelijk de betrokken werknemer moet voor de initiële aanvraag van de eerste van de opeenvolgende periodes van tijdskrediet voldoen aan de verschillende voorwaarden waarin de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 bis voorziet.

Opdat die maatregel ten volle uitwerking zou kunnen hebben, zijn de sociale partners de verbintenis aangaande de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 bis van 19 december 2001 tot invoering van een stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking in die zin aan te passen.

De sociale partners hebben dan ook op 20 februari 2009 de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 quinquies gesloten tot wijziging van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 bis van 19 december 2001 tot invoering van een stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking.

Die collectieve arbeidsovereenkomst wijzigt de artikelen 11 en 12 en de commentaar bij artikel 11 van de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 bis.

3. Responsabilisering van de openbare sector

De Raad wijst erop dat de sociale partners, zoals vermeld in de bijlage 4 van het interprofessioneel akkoord van 22 december 2008, voorstellen de openbare sectoren te responsabiliseren voor het gebruik van het systeem van loopbaanonderbreking, als laatste maatregel om de gevraagde besparing te realiseren.

Hij herinnert eraan dat de kosten van de loopbaanonderbreking vroeger volledig ten laste werden genomen door de overheid.

Hij merkt vervolgens op dat die kosten eind jaren tachtig werden overgeheveld naar het budget van het socialezekerheidsstelsel van de werknemers, met als argument dat de verplichte vervanging door een uitkeringsgerechtigde volledig werkloze moest leiden tot een besparing in het budget van de sociale zekerheid.

De invoering van het nieuwe stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 bis, zoals het in 2001 in werking is getreden, heeft die verplichte vervanging echter afgeschaft, waardoor het veronderstelde terugverdieneffect voor het budget van de sociale zekerheid is verdwenen.

Om de afwezigheid van het terugverdieneffect te compenseren en gelet op de omvang van de uitgaven voor tijdskrediet, heeft de Raad in zijn eenparig advies nr. 1.339 van 14 februari 2001 naar aanleiding van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 bis, de regering verzocht te voorzien in een aparte rekening van de uitgaven voor opname van de verschillende systemen van loopbaanonderbreking in de privésector en de publieke sector en in een garantie dat de eventuele meerkosten van het nieuwe systeem ten laste vallen van een specifiek overheidsbudget.

Hij wijst er bovendien op dat de sociale partners in het beheerscomité van de sociale zekerheid steeds eenparig hebben geprotesteerd tegen de afwenteling van die kosten op het socialezekerheidsstelsel van de werknemers.

De Raad heeft evenwel vastgesteld dat nooit gevolg werd gegeven aan die herhaalde verzoeken, wat hij betreurt, temeer daar de kosten voor de loopbaanonderbrekingen in de openbare sector thans 330 miljoen euro bedragen.

De Raad verzoekt de regering dan ook met aandrang rekening te houden met het voorstel van de sociale partners om de openbare sectoren te responsabiliseren voor het gebruik van het systeem van loopbaanonderbreking.

x   x   x

De Raad dringt erop aan dat de betrokken besturen tijdig de nodige maatregelen nemen opdat de aanpassingen ingevolge de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 bis en de aanpassingen in de regelgeving op hetzelfde ogenblik in werking treden en operationeel zijn, namelijk enerzijds op 1 januari 2009 en anderzijds vanaf het vierde kwartaal van 2009.

De Raad vraagt ten slotte te worden geraadpleegd over de verordenende bepalingen die ter uitvoering van dit advies moeten worden vastgesteld.
